

Cravântul

Scoala de aplicație!

Zilele acestea, în fostul orop-sit local al Școlii Normale din str. Petru-Rareș s-a mutat Școala de aplicație, părăsindu-și hruba în care a fost condamnată să sălășuiască atâta vreme.

Credeți oare că vreun protentat al zilei a făcut această minune a mutării? Nicidecum!

Tot oarbă întâmplare și-a avut rolul ei și aici. Trecând elevii școlii normale în noul local din Dărmănești, s-a găsit subsolul casei lăscăscu-murdar și datător de toate bolile tinerelor vlăstare. Și prin munca și stăruința d-lui I. Dragan — directorul școlii de aplicație, prin ajutorul dat de d-nii Neicu și Butnaru, înstitutorii școlii, s-a acutiat vremelnice în casele Lalu — de tristă memorie pentru generațiile de epostoli ai satelor, cari au fost condamnați să-și irosască anii, de elev, în asemenea local. Iar azi vine rândul Școlii de aplicație să ispășească păcatele altora, chinându-se între pereții unui local învechit ca vremea, de unde numai sănătos nu poți ieși.

Știm că o școală de aplicație servește ca model într-un oraș — prin local, prin munca și dragostea de luminare a odraslelor ce pregătește. Dar școala de aplicație din Piatra numai poate de un asemenea noroc nu are.

Când vântul juie prin geamurile sparte, prin ușile fără încuitori a localului din Petru-Rareș, cum oare micuții elevi vor mai putea să-și înalțe mintea și să-și încălzască minia la spusele frumoase ale dascălilor dela catedră? Și cine sunt vinovați de asemenea stare de lucruri în care se află școala? Gândiți și d-voastră. Mihoene se duc și se vor mai duce pe altele drumuri piezișe, dar școala de aplicație tot aici va rămâne să-și ducă toiagul suterinelor. Și nu suferă biata de azi numai: din timpul războiului când a luat ființă, diploma ei a fost întârziată cu pecetea pribegiei într-o parte și alta a orașului. Găzduită între ferestrele dascălilor dela Comercială, pe locul unde azi se ridică noul local al teatrului 2 clase la grădina de copii a d-nei Maniliu, iar o clasă în Marăji, mai apoi isgonită de unde era și apoi postită în casele d-lui profesor V. Ghișescu, în casele Gheorghiu din str. Cuza-Vodă, în urmă în subsolul din Petru-Rareș, iată o școală de aplicație model prin „nestatornicia” ei și prin „vagabondejul” său la care e supusă. Și nimănui din cei mari ai orașului nu-i pasă, iar dascăli ei, rând pe rând cum vin chemați să strecoare cât mai multă lumină, tot cu drag își vor roade haina în coate, uitând de mizeria zilei de azi a școlii prigoniță de soartă.

L. Raven

Incendiu

la Tg. Neamț

Un început de incendiu s-a declarat la locuința d-lui Mihai Zahule din Tg.-Neamț, strada Boiște. Focul a luat naștere din neglijență însă a fost stins înainte de a se întinde.

Alte amănunte lipsesc.

Cuvântarea d-lui prof. P. Crivet

VINTILĂ BRĂTIANU

Strălucirea a ceea ce este mai trainic omenesc și mai adânc românesc, formează raze de lumină care învăluie activitatea lui Vintilă Brătianu.

Fașa faptelor sale vine de departe. Un glas de acum aproape trei sute de ani, glasul cronicarului, răsună către Vodă: „Ori să fie voia Măriei Tale, ori să nu fie, noi nu vom lăsa casele noastre să se ia Tătarilor; și să fii Mărie Ta sânelos”. S-a închinat și a plecat Cronicarul boer mare părăsind pe Voevodul ce fugea înaintea vrajmașului. Mai târziu, acum două sute de ani, când țara era robită de străini, alt glas de cronicar: „La străini milă sau omenie nui, sau dreptate sau neviețug; nici unul din acestea nu sunt”. Și atunci numai s-a născut în cugetul poporului nostru razimul în „Noi înșine”.

Iar acum optzeci de ani, Ion Brătianu zicea: „Vrem o patrie unde fiecare să fie stăpîn pe roadele muncii sale, fără a putea lua măcar un pai, trîntorii omeniei; iar mijloacele pentru a ne putea mintui sunt mintea, inima și brațele noastre”.

Iar acum un an, auziam glasul însuflețit a lui V. Brătianu, ca un ecou al românismului, lămurind, în Ardeal, politica prin „Noi înșine”.

Prin „noi înșine”, zicea el, „nu înseamnă izolare, căci astăzi legătura dintre popoare este tot mai adîncă; dar nici robie nu înseamnă, căci atunci, zădărnice ar fi luptat neamul nostru, miile de ani. Vrem o viață liberă, nu numai pe teren politic, dar și pe teren cultural și economic, căci așa numai vom putea să

ne îndeplinim rolul în civilizația europeană”. În această direcție, munca pentru consolidarea țării și integrarea ei în civilizația universală, a făcut din Brătianu, omul de stat ce trece peste granițele României mari.

Activitatea urieșă desfășurată a făcut din el Simbolul datoriei împlinite în folosul țării.

Statul modern îngustează tot mai mult egoismul individual. Fiecare om, fiecare grupare, este o funcțiune socială. Așa că, astăzi, singurul drept nerăbit este numai dreptul de a-ți face datoria.

Cultul datoriei împlinite a fost icoana vieții lui Brătianu; el nu s-a dat în lături, niciodată, dela nici un soi de trudă în slujba interesului obștesc.

Supraveghetor al construcției podului dela Cernavodă; conducător al băncilor populare; cenzor și director la Banca Națională; secretar general la finanțe; primar al Capitalei; ministru de război, încheind armata Mărășeștilor; ministru de finanțe, pregătind planul stabilizării și al refacerii noastre economice.

Ori din care colț al organizării noastre de stat ai trage, găsești nămaidecît firul tors de sârguitorul cel harnic și aprig.

Omul fără activitate este pentru Brătianu o energie dispărută, o pagubă socială; și de aceea, fondul democratismului lui Brătianu, stă tocmai în respectul omului, întru cât acesta este un ferment de ridicare a societății, un stălp al statului, un soldat al țării.

Simbol al datoriei împlinite

față de colectivitate, pentru el nu existau — cum zice d-l lorga — nici oameni, nici clase cu mai multe drepturi decît Nația; nici regiuni cu mai multe drepturi decît Patria.

Dincolo de Sacrificiul pentru țară, dincolo de Simbolul datoriei împlinite, găsim atmosfera morală care învăluie întreaga viață a lui Brătianu și ca patriot, și ca om de stat și ca individualitate în cadrul vieții sociale.

Cenzor al societății sub forma vieții publice; Ochiu treaz asupra drepturilor țării, numele lui a răsunat departe peste hotare și întrebarea „Ce zice Vintilă”? sta pe buzele tuturor ca straja cea mai puternică în contra celor ce cugetau la jignirea sau încălcarea drepturilor țării.

Vintilă Brătianu a fost nu numai o energie românească, ci un exemplar de energie omenescă pusă în serviciul binelui național și cu aceasta a binelui universal.

Iar în clădirea Civilizației generale, când se vor discursa firele ei, se vor găsi și boabele de strădanie românească aduse la patrimoniul umanității, de cel mai sîrguitor și mai neostentat făur al poporului nostru.

Cu drept cuvînt putem spune despre Brătianu, că viața lui a fost împletirea, cea mai fericită, a trainicului omenesc cu adîncul românesc; și figura lui, va rămînea, pentru toate generațiile, icoana cea mai strălucită și a Omului și a Românului.

La care parastas d-l profesor Crivet — președintele organizației liberale din jud. nostru — a ținut impresionanta cuvîntare de mai sus.

O publicăm în întregime, după indemnul publicului, care a ascultat-o și după multă stăruință, din parte ne, pe lângă d-l Crivet, de a o obține.

O publicăm fără nici un sens politic (noi nu facem, aici, politică) — ci numai din obșteul nostru de a semna publicului orice fapt credem noi că-i interesant.

Constantin Turcu

Am pierdut buletinul Buir de de Populație și-l declar nul.

Bădescu Maria

Alex. ce Bun 34

Încercare

de incendiere

În chestia încercării de incendiere a hambarului lui Men del Calmenovici, instrucția a fost terminată. D-l Lazarovici, comerciant de cherestea, care era deținut în această afacere, a fost pus în libertate de parchet.

Citiți Avântul

Bielele comitete școlare....

Chestiunea nu-i nouă. Instituția efortilor școlare, a d-lui Mehedinși înființată imediat după războiu și schimbată apoi în comitete școlare, trebuia să înlocuiască cum era firesc pe atunci, sprijinul material al statului prin acel a comunelor și a opiniei publice. Cum nici starea financiară a comunei nu era mai bună decît al județului sau al statului, inițiativa lua caracterul aproape numai a unui apel adresat ajutorului public. Știți, opinia publică de după război, a cărei stele de mărime diferite erau mai mari sau mai mici, îmbogățită de războiu.

Bunăvoința tuturor și mai ales a pungilor bine garnisite, arătată prin colaborarea organelor școlare cu publicul sub formă de comitete școlare, trebuia să asigure împlinirea măcar a nevoilor urgente a școlii (chirie, lumină, încălzit etc.), plata salariilor corpului dascălesc fiind însăși o povară destulă pentru statul hărțuit de datorii.

Situația aceasta, întrucîtă într-o parte, trandafirie în alta, era pe atunci motiv de poveste. Căci răstimpul de zece ani post-belic a însemnat o prefecere nebănuită de nimeni. Cetățeanul silit să sprijine conținutul statului a ajuns... unde îl vede fiecare. Criza actuală i-a vînturat ca pleava ultimii bănuți strînși în ladă.

Iată de ce, un apel la opinia publică înseamnă astăzi, o lipsă de înțelegere a situației de fapt. Ce fac școlile sătești (căci ele sînt nă gîndim în primul rând) ce fac bielele comitete școlare? Nu prea bine. Căci ceace alcătuiește capitolul „venituri” din bugetul unei școle de sat notăm: venituri de ordin principal: 14% din venitul ordinar a comunelor plus 3% din arenda cărciumelor; venituri secundare: amenizile corpului didactic, amenizile părinților, donațiuni, etc.) sunt surse anemice sau iluzorii.

Să ne explicăm. Donațiunile, sînt nu mai vorbim de ele; iar amenizile corpului didactic, ce quantum pot să reprezinte?

Cît despre amenizile părinților, capitolul e mai puțin unul bugetar și mai mult unul politic. E fără îndoială punctul nevralgic a vieții școlare la sate și nu e director de școală, să nu-i fie cunoscut urmările.

Arenda cărciumelor a scăzut și cu ea și puținul revenit școlilor Rămîne ca sursă serioasă de venit deci numai 14% din venitul comunal. Dar... aici e huba. Noua lege administrativă lasă în grija comunei mari repartitia subvențiilor școlare. Cum se împlinesc, nu-i filozofie, doar știm cu toții sistemul lui, „apucă cine poate și mai ales cine are ochi plăcuți celor de sus”.

Dar chiar dacă racila vieții noastre poetice ar lipsi, încasările merg slab și bunăvoința e neputincioasă. Necăjita școală de sat rămîne astfel, miel la două oi olăguite. În plină iarnă, școlile sînt lipsite de lemne de foc și cererile hotărâte pot duce cel mult la experiența învățătorului Toc, dela Siliste.

Desigur ne trebuie răbdare multă ca să strălucim greu zărilor unui an de școală. Dacă însă criza nu trebuie combătută, se impune găsirea mijloacelor de suportare a ei. Și prea sîntem tradiționalisti.

Victor Andrei

36.000.000 lei amendă

La Valea lui Mihai, un tîr-gușor de frontieră din regiunea Bihorului — Transilvania, a fost descoperită o vastă contrabandă de spirit „verde”. Spirit verde, adică fabricat în țară, fără autorizația statului. Contravenienții, între care se află și persoane distinse, au fost condamnați la 36 milioane lei amendă.

Accident de automobil

La noaptea de 12-13 Ianuarie, în timp ce sălășuia G. Leonte, din com. Bistrița se întorcea acasă cu sania însoțit de Ion G. Tăranu au fost loviți de ca-

mionata cu No. 50 P. N. care venia pe stînga și numai cu un far slab aprins. Ion G. Leonte a fost aruncat din sanie în șanț iar un bou a fost rănit.

Camioneta a suferit și ea stricăciuni răsturnându-se în șanț.

Arestarea unui student din județul nostru

Vestitul student Dănilă amestecat în multe lăburări antisemite din țară membru activ al leg. „Arabang Mihail” și celebru după turmurările din Maramureș a fost arestat la părinții săi din Crucea și după ce a fost reținut o zi la poliția locală, a fost trimis la București.

COMITETUL ȘCOLAR AL LICEULUI „PETRU-RAREȘ” DIN PIATRA-NEAMȚ

A hotărât adunarea generală a membrilor săi — toți părinții sau tutorii elevilor — în ziua de Duminică 18 Ianuarie c. ora 10 dimineața, în sala de festivități a liceului.

În caz că numărul de membri nu va fi cel reglementar, adunarea se amână pentru Duminică viitoare — 25 Ianuarie,

aceeaș oră — când hotărârile se vor lua cu orice număr de membri.

La ordinea zilei fiind descărcarea contului de gestiune pe 1930 și votarea proiectului de buget pe 1931.

Ambele publicate mai jos.

CONT DE GESTIUNE

PE 1930

Artic.	V E N I T U R I	Prevederi bugetare LEI	Încasări efective LEI	Artic.	C H E L T U E L I	Prevederi bugetare LEI	Cheltuieli efective LEI
	Cap. I. Trezorerie				Cap. II. Cheltuieli ordinare		
1	Fond inalienabil: donația Lălu Lei 100.000				Comitetul		
3	Fond de rez. destinat special 165.597.35			4	Fond venitul inalienabil (bursă)	5.000	2.342
	Cap. II. Venituri Ordinare			7	Cheltuieli de cancelarie, registre, imprimate	35.000	55.734
	Comitetul			8	Anuarul școlii	10.000	9.725
7	Venitul fondului inalienabil	5.000	2.342	9	Ajutoarele elevilor săraci: haine și cărți	15.000	12.444
9	Venituri din arendarea proprietăților școlii	12.000	12.000	10	Fond pentru excursii (cinematograf)	10.000	54.974
10	Taxe de frecventare, plătit de elevi	431.500	343.350	12	Fond pentru bibliotecă	30.000	29.552
11	Cotizațiile membrilor comitetului, în Nr. de 497	430.800	335.815	13	Acordare de burse la 5 elevi săraci	25.000	20.000
14	Orice taxe, eventuale	20.000	15.130	14	Fond pentru premii	5.000	5.622
	Internatul			15	Asistență medicală — medicamente subchir.	10.000	6.892
15	Taxe de solvă și semisolvă	575.000	524.125	17	Plata Pers. ad-tiv și de serviciu al școlii	72.000	82.000
18	Taxe de instalare	35.000	32.000	18	Plata personalului didactic de la cl. bugetare	2.500.000	2.755.042
16	Dela Minister pentru bursieri	140.000	60.000	19	Îmbunătățiri, reparații, întreținere, mobilier	230.000	234.778
20	Taxa bae	5.200		20	Luminat	30.000	33.240
	Cap. III. Subvenții			21	Încălzit	100.000	95.220
22	Plata pers. didactic și ad-tiv dela Minister	2.500.000	2.753.042	23	Material didactic	35.000	30.802
23	Dela Minister pentru cheltuieli mat.	3.000	2.000		Internatul		
26	Burse acordate de județ — 20 bursieri a 5.000 lei	100.000	60.000	24	Salariile personalului internatului	138.680	136.224
	Subvenție dela primărie	50.000	50.000	25	Întreț. pers. ad-tiv de serv. a burs. și solv.	612.620	556.784
	Cap. IV. Venituri extraordinare			26	Cheltuieli de instalare în internat	15.000	
30	Venituri extraordinare sau neprevăzute	10.000	12.101	27	Spălatul rufelor etc.	2.000	1.540
31	Beneficiu rezultat de cinematograf	100.000	45.292	28	Bae, tuns	5.200	3.593
32	Taxe elevilor care depun examene de admitere	20.000	22.050	29	Întreținerea localului internatului	200.000	248.346
33	Taxe de înscriere, pregătire și examinare a elevilor particulari	160.000	240.851		Cap. III. Cheltuieli extraordinare		
36	Taxe de construcție	150.000	165.645		Clașe bugetare		
	Clașe extrabugetare			31	Plata comisiilor exam. de admit și tranziție, difer.	20.000	21.791
40	Taxe elevilor din cl. extrabugetare	485.000	338.728	32	Plata comisiilor exam. particulare	160.000	149.344
	TOTAL	5.232.500	5.014.471	33	Cota de 35% a Cassei de credit	2.000	3.500
				34	Cheltuieli extraordinare și neprevăzute	10.000	22.012
				35	Fond pentru construcții	150.000	123.333
				47	„ „ deschidere de credite	230.000	
					Clașe extrabugetare		
				40	Plata personalului didactic și administrativ și cota parte pentru încălzit, luminat întreține etc.	485.000	272.750
					TOTAL	52.325.000	4.967.584

Recapitulație

Venituri 5.014.471
Cheltuieli 4.967.584
Sold 46.887

Repartizarea
soldului

Particulari 30.412
Cinema 16.475
Total 46.887

Președinte, (ss) GR. CAPȘA

Contabil, (ss) C. N. Turcu

Secretar, (ss) Pr. V. Vasiliu

PROIECT DE BUGET

PE ANUL 1931

Artic.	NATURA VENITURILOR	Prevederi Lei	Artic.	NATURA CHELTUELILOR	Prevederi Lei
	Cap. I. Trezorerie			Cap. II. Cheltuieli ordinare	
	Fond inalienabil, donația Lălu 100.000 lei			A. Comitetul	
	Sold cu destinație specială 46.887		4	Cheltuirea veniturii fondului inalienabil	5000
	Cap. II. Venituri Ordinare		7	Cheltuieli de cancelarie	35000
	A. Comitetul		8	„ „ imprimarea anuarului	15000
5	Sume rămase neincasate	110000	9	Ajutorarea elevilor săraci	15000
7	Venitul fondului inalienabil	5000	10	Fond pentru excursii (cinema)	100000
9	Chirii	12000	12	Biblioteca	30000
10	Taxe de frecvență	400000	13	Burse elevilor	25000
11	Cotizații	385000	14	Premii	5000
14	Taxe eventuale	15400	15	Asistență medicală	10000
	B. Internatul		17	Plata personalului comitetului	72000
15	Taxe de solvă și semisolvă	805000	18	Plata pers. didactic și ad-tiv (minister)	2500000
17	„ „ instalare	35000	19	Îmbunătățiri, reparații, întreținere, apă, gunoi	350000
	Cap. III. Suvenții eventuale		20	Lumină	30000
21	Dela Minister pentru pers. did. și ad-tiv	2500000	21	Încălzit	80000
	Cap. IV. Venituri extraordinare		23	Material didactic	30000
	A. Cl. bugetare		24	Fond pentru asigurarea localului (3% din venitul ordinar)	23310
26	Venituri neprevăzute	7000	25	„ de rezervă al Cassei șc. (2% din venit. ord. și extraord.)	20540
27	„ dela cinematograf	100000		B. Internatul	
28	Taxe examenelor de admitere	20000	26	Salariile personalului internatului	144420
29	„ „ particulare	150000	27	Întreț. pers. și a elevilor interni	536500
30	Rețineri făcute suplitorilor	5000	28	Cheltuieli de instalare	35000
31	Taxe diferite	10000	29	Spălat	5000
32	„ de construcție	150000	30	Bae	5000
33	„ speciale	30000	31	Repar., întreț., mob., lumină, lemne, apă, etc.	170000
	TOTAL	4739400		Cap. III. Cheltuieli extraordinare	
				A. Cl. bugetare	
			33	Plata com. exam. de admitere	20000
			34	„ „ particulare	150000
			35	Cota Cassei de credit	3500
			36	Cheltuieli neprevăzute	7000
			37	Fond pentru construcție	150000
			39	„ „ plata pers. special	30000
			40	„ „ deschidere de credit	132130
			41	„ „ bustul Istrate	5000
				TOTAL	4739400

Președinte, Gr. Capșa

Secretar, Pr. V. Vasiliu

Contabil, C. N. Turcu